

Udskriftsdato: 9. januar 2026

KEN nr 10147 af 16/12/2009 (Gældende)

Krav om luftforsynet åndedrætsværn ved spartelarbejde med et produkt med MAL-kode

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: Arbejds miljøklagenævnet, j.nr. 5900129-09

Krav om luftforsynet åndedrætsværn ved spartelarbejde med et produkt med MAL-kode

Resumé

I en virksomhed i autobranschen blev der udført spartelarbejde med et produkt, der havde MAL-kode 4-6 og som indeholdt styren. Ved arbejdspladserne var der etableret rumventilation, men ingen punktudsugning. Endvidere var der ikke luftudtag til luftforsynet åndedrætsværn.

Virksomhedens oplyste, at der blev anvendt filtermasker, når der blev spartlet.

Arbejdstilsynet gav påbud om, at anvende luftforsynet halvmaske ved spartelarbejde udenfor kabine.

Klageren henviste bl.a. til, at den faktiske koncentration af styren maksimalt var 0,47 mg pr. m³ og at koncentrationen af styren i arbejdsområdet var på 0,4 procent af grænseværdien.

Klageren fandt, at med en faktor på 200 op til gældende grænseværdi, måtte arbejdet anses for at være fuldt forsvarligt uden brug af åndedrætsværn.

Arbejds miljøklagenævnet fandt, at virksomheden skal overholde de krav til sikkerhedsforanstaltninger, der er anført i bekendtgørelsen om kodenummererede produkter om industriel overfladebehandling, dvs. at der ved spartelarbejde skal anvendes friskluftforsynet halvmaske.

[Adressat udeladt]

Arbejds miljøklagenævnet har på møde den 15. december 2009 behandlet klagen fra [navn udeladt] på vegne af [virksomhedens navn udeladt] over Arbejdstilsynets afgørelse af 4. juli 2008. [Navn udeladt] klager over, at virksomheden har fået påbud om at anvende luftforsynet halvmaske ved spartelarbejde udenfor kabine.

Nævnet traf følgende

A F G Ø R E L S E

Arbejds miljøklagenævnet er enig med Arbejdstilsynet i, at der skal anvendes luftforsynet halvmaske ved spartelarbejde med et produkt, der har MAL-kode 4-6, når produktet anvendes uden for lukket anlæg, sprøjtekabine eller sprøjteboks.

Nævnets afgørelse skal efterkommes senest den 29. marts 2010.

Tilbage melding skal ske til Arbejdstilsynet senest den 7. april 2010.

Arbejds miljøklagenævnet fastholder således Arbejdstilsynets afgørelse af 4. juli 2008.

B E G R U N D E L S E

Ved tilsynsbesøg i virksomheden den 30. juni 2008 konstaterede Arbejdstilsynet, at spartelarbejde udføres i værkstedet på spartel-/slibepladser. Ved disse pladser er der etableret rumventilation, men ingen punktudsugning. Endvidere er der ikke luftudtag til luftforsynet åndedrætsværn.

ed spartling anvendes produktet Dupont 779 Rc, multifunction putty, MAL-kode 4-6. Arbejdstilsynet oplyser, at produktet indeholder styren.

[Navn udeladt] har oplyst, at [virksomhedens navn udeladt] anvender 1,5-2 kg spartelmasse pr. uge, og at værkstedet er i drift 60 timer pr. uge. Arbejdet foregår i 1-2 minutter ad gangen. Herefter foregår afdampningen og hærkning over 1-2 timer, før der spartles igen.

Produktet, som anvendes, indeholder op til 15 procent styren og [navn udeladt] har beregnet, at afdampningen fra produktet svarer til 300 g styren pr. uge, eller 5 g pr. time.

Arbejdsområdet, hvor spartelmassen anvendes, er på 528 m³. [Navn udeladt] har beregnet, at den teoretiske koncentration af stoffet svarer til 9 mg pr. m³, når der ses bort fra den eksisterende ventilation. Når der tages højde for ventilationen, er den faktiske koncentration af styren på 0,47 mg pr. m³.

[Navn udeladt] har beregnet, at koncentrationen af styren i arbejdsområdet er på 0,4 procent af grænseværdien og finder, at med en faktor på 200 op til gældende grænseværdi, må arbejdet anses for at være fuldt forsvarligt uden brug af åndedrætsværn.

[Navn udeladt] har endvidere oplyst, at det eksisterende ventilationsanlæg har en 20 m langsgående indblæsningskanal ved loftet. I modsat side ved en langsgående væg er der ved gulvet placeret 6 stk. udsugningspaneler (1,9 x 0,7 m).

Arbejdstilsynet skriver i udtalelsen af 11. maj 2009, at ledelsen ved [virksomhedens navn udeladt] ved tilsynsbesøget oplyste, at der bliver anvendt filtermasker, når der spartles.

Stoffer og materialer med egenskaber, der kan være farlige for eller i øvrigt forringe sikkerhed eller sundhed, kun må anvendes ved arbejdsprocesser og -metoder, der effektivt sikrer de beskæftigede mod ulykker og sygdomme. Det fremgår af § 48, stk. 1 i lov om arbejdsmiljø.

Ved arbejde med produkter, der har en MAL-kode, skal der mindst træffes de sikkerhedsforanstaltninger, som er angivet i de bilag, der hører til bekendtgørelse om arbejde med kodenummererede produkter. Det fremgår af bekendtgørelsens § 13, stk. 1.

Arbejds miljølagenævnet har lagt til grund for afgørelsen, at autolakering er omfattet af bilag 7 i bekendtgørelsen, og der anvendes et produkt med MAL-kode 4-6. Arbejds miljølagenævnet skal gøre opmærksom på, at der ved kodenummererede produkter ikke gælder en grænseværdi.

Arbejds miljølagenævnet har lagt vægt på, at der foretages forbehandling, og at dette foregår med spartel. Arbejdet foregår hverken i et lukket anlæg, en sprøjteboks eller en sprøjtekabine. Der skal derfor anvendes de personlige værnemidler, der er nævnt i bilag 7, skema VII.5.

Nævnet har endvidere lagt vægt på, at der efter skema VII.5 skal anvendes luftforsynet halvmaske og øjenværn, når MAL-kodens tal før bindestregen er 4.

R E G L E R

Arbejds miljølagenævnet henviser til

- § 48, stk. 1, og § 77, stk. 1, i lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 268 af 18. marts 2005
- § 13, stk. 1, og bilag 7, punkt 7.1., punkt 7.2., punkt 7.3.2., og skema VII.5, i Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 302 af 13. maj 1993 om arbejde med kodenummererede produkter.

O P L Y S N I N G E R N E I S A G E N

Sagen er afgjort på grundlag af de akter, som klagenævnet har modtaget fra Arbejdstilsynet og brev af 3. oktober 2009 fra [navn udeladt].

På klagenævnets vegne

Kopi til

- [Adressat udeladt]
- [Adressat udeladt]
- Arbejdstilsynet, Tilsynscenter, Postboks 1228, 0900 København C. J.nr.

Det retlige grundlag for afgørelsen, er optrykt på de følgende sider.

Regler

Lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 268 af 18. marts 2005

...

Kapitel 8

Stoffer og materialer

§ 48. Stoffer og materialer med egenskaber, der kan være farlige for eller i øvrigt forringe sikkerhed eller sundhed, må kun fremstilles og anvendes ved arbejdsprocesser og -metoder, der effektivt sikrer de beskæftigede mod ulykker og sygdomme.

Stk. 2. Anerkendte normer eller standarder, som har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning, skal følges.

§ 49. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte nærmere regler om fremstilling, import, oplagring, transport og anvendelse af stoffer og materialer med egenskaber, der kan være farlige for eller i øvrigt forringe sikkerhed eller sundhed, herunder om emballering, omfyldning og mærkning.

Stk. 2. Beskæftigelsesministeren kan give regler om forbud imod fremstilling, import og anvendelse af særligt farlige stoffer og materialer.

...

Kapitel 13

Arbejdstilsynet

...

§ 77. Arbejdstilsynet kan påbyde, at forhold, der strider mod loven eller mod regler eller afgørelser i medfør af loven, bringes i orden straks eller inden en frist.

Stk. 2. ...

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 302 af 13. maj 1993 om arbejde med kodenummererede produkter

...

Kapitel 4

Sikkerhedsforanstaltninger

§ 13. Ved arbejde med produkterne skal der mindst træffes de sikkerhedsforanstaltninger, der er angivet i bilagene til denne bekendtgørelse.

Stk. 2. I forbindelse med klargøring og afslutning af arbejdet, skal der mindst træffes de sikkerhedsforanstaltninger, der er angivet i bekendtgørelsens bilag, til imødegåelse af sundhedsfare fra støv- og afbrændingsprodukter.

...

Bilag 7

Industriel overfladebehandling

7.1. Bilagets område.

a. Påføring af maling og lak på emner på faste arbejdspladser, ved processer som fx sprøjtepåføring, valsepåføring, dypning, tæppepåføring (tæppelakering).

Overfladebehandling i anlæg som sprøjtekabiner herunder kombikabiner, sprøjtebokse og lukkede anlæg.

Arbejde med produkter på skibe, skibselementer, store konstruktioner og dele dertil, der udføres på værfter hører under bilag 3 (skibe m.v.).

Arbejde med produkter på emner, som på grund af vægt, form eller størrelse ikke kan placeres i sprøjteboks, sprøjtekabine eller lukkede anlæg hører under bilag 4 (konstruktioner).

b. Arbejdsoperationer og processer i forbindelse med arbejde omfattet af 7.1.a., hvor dampe og støv afgives til luften, fx

klargøring af emner,

for- og efterbehandling af emner,

rengøring af udstyr,

blanding af farver m.v.,

håndtering af emner til tørring eller afkøling,

tørring eller afdunstning af overfladebehandlede emner.

7.2. Definitioner.

7.2.1. Lukket anlæg.

Et anlæg, hvor operatøren er placeret udenfor anlægget og ved selve påføringen ikke kommer i kontakt med produktet og afdampninger fra produktet (fx fuldautomatiske anlæg).

7.2.2. Sprøjteboks.

Skab udført med åben forside og med vægge, loft (og eventuelt bund) af ubrændbare materialer, og hvori der foretages sprøjtemaling.

7.2.3. Sprøjtekabine.

Lukket rum udført med vægge, loft (og eventuelt bund) af ubrændbare materialer, og hvori der foretages sprøjtemaling eller lakering.

...

7.3.2 Personlige værnemidler m.v.

Skema VII.3, VII.4, VII.5, VII.6 og VII.7 angiver, hvilke personlige værnemidler der skal anvendes ved det enkelte arbejde. De personlige værnemidler sammensættes af de værnemidler, der er angivet både for tallet før bindestregen og tallet efter bindestregen i kodenummeret.

Vedrørende principperne for sammensætning af de personlige værnemidler henvises til bilag 2, afsnit 2.3.1, »Personlige værnemidler m.v.«.

...

Skema VII.5.

Personlige værnemidler og særligt arbejdstøj for for- og efterbehandling udenfor lukket anlæg, sprøjteboks og sprøjtekabine

Kodenr.		
Tallet før/efter strengen	Spartel, pensel,	Sprøjte rulle o. lign.
4-	Luftforsynet halvmaske, øjenværn B) L)	Luftforsynet helmaske L)
-6	Handsker, beskyttelsesdragt G) F)	Luftforsynet helmaske, hætte, handsker, beskyttelsesdragt